

Ölcsőfáit

4 éves, termő
30 kr; magas-
6 éves, darabja
egygyfák darabja
fák darabja 35
kr.

c!

arany ér-
3-3

Társaság.

frank.
hectoliter.

Lajosnál.

aktárosa
L. & Co.
32.
szállítók.

Ény.

telekkönyvi hatóság
végrehajtónak Ba-
ajtást szennedő elleni
kamatai, 45 frt 30
ánfalvi kir. járásbi-
kben megfelelő hrsz.
kikiáltási árban, az
és tartozékai, Lupsa
verésen 1891. ápril
0%-ának a bírói ki-
lógna adai.
a másik felét az
p alatt, és ugyan-
gyulafelhívárra kir
I. M. sz. letéti

tételek a hivatalos
előjárásánál te-
tatott meg.
I. számú telekjegy
ságtól.
kir. aljarasbíró.

sten

án,

k.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők
Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr
Nyilttér sora 15 kr.

A vármegyei önkormányzat rendezése.

József napján ült össze a képviselőház köz-
igazgatási bizottsága, hogy megkezde az új köz-
igazgatási törvényjavaslat általános tárgyalását.
E javaslat még csak rövid idő előtt nyújtott be
s a kormánynak ohajtása az, hogy mielőbb el-
fogadtassék a törvényhozás által. A közvélemény,
mely hírlapokban, választói és vármegye gyűlé-
seken szokott nyilvánulni, némileg meg van le-
petve a terjedelmes javaslat által, mely a tiszt-
viselők kinevezési rendszerét és erős centralizációt
véve alapul, gyökeresen szakítani kíván a multtal.
Megindult a harez pro et contra a nyilvánosság
előtt s a centralizáció hívei ellenében, kik guny
és nevetség tárgyává szeretik tenni a régi intéz-
ményt, az autonomisták erős kritika tárgyává tes-
zik a tulzot központosítást általában, a javaslat
gyöngge oldalait és bonyolódott szervezetét pedig
különösen.

Véleményünk az, hogy a jelenlegi rendszer
hiányait a tapasztalati tények alapján igen jól
meglehet szüntetni, erőteljesebbé tenni különösen a
járás közizgatást, szigorubbá a kis és nagy község-
közizgatásának ellenőrzését és felügyeletét, fel-
állítani a közizgatási bíraskodás intézményét.
Mert a fejlődő igényekkel, a szaporodó teendőkkal
szemben a legteljesebb sikert kívánni minden téren
a kis számú megyei tisztviselő kartól: képtelenség;
s csak azért, hogy pl. a szolgabíró minden igény-
nek a személyzet csekélyszámánál fogva nem felelhet
meg: rögtön tehetetlenséget vetni szemére, az oly
olcsó munka, melyre mindenki képes, a ki a köz-
igazgatási tisztviselő munkakörét s feladatainak
mikénti végrehajtási módozatát nem ismeri; ezek-
nek fogalmuk sem lévén a korlátoló nehézségek-

ről, könnyen és felelősség nélkül tehetnek szemre-
hányást. Például az egyik budapesti lap vezér-
cikkében azt állította, hogy a megyei számve-
vőknek és pénztárnokoknak csak a hónap első
napjaiban van dolguk, a míg elosztják s elszá-
moltják az állami dotációt, azután csak pipázgat-
nak. A másik úgy üdvözli a javaslatot, mely „el-
söpri egy történelmi intézmény omladékait a ha-
ladás szekere elől, mely békót ver az önkény lá-
bára, kules alá helyezi a harcosolt közpénzeket s
a védtelen állampolgár jogait valahára biztosíté-
kokkal övezi körül!“ Ily általános frázisokkal igen
könnyű haranguirozni a tájékozatlan nagy közön-
séget, különösen a városi publikumot, mely néhány
visszaélés vagy sikkasztás hallatára minden régi
intézmény ellenében előítéletesen foglal állást. Fel-
tétlenül igaz, hogy a kor haladó szelleméhez mér-
ten kell minden intézménynek magát alkalmazni,
de hogy a kinevezés volna az egyedüli korszerű
medicina, mely a közizgatás terén minden baj-
nak végét vegye, azt már kereken tagadjuk s
annak ellenében — általánosságban — mi is azt
állítjuk, hogy kétségbe nem vonható haladásunk-
at a lefolyt 23 esztendő alatt a kezdet nehézség-
geivel folyton küzdő, de azért mindig újat és job-
bat teremtő megyei autonómiának köszönhetjük,
mely előhaladásban soha, semmiféle kinevezett
tisztviselőnek teremtő és alkotó része nem volt.

Felhívás

**a nagyenyedi női ipariskola javára rendezendő
női kézimunka kiállításon való részvételle.**

A női ipariskola áldásos eredményei rövid idejű
fennállása óta is lényeges hatással voltak a női kézimunka
kör fejlesztésére, a jó izlés és technikai ügyesség emel-
lésére. A nagyobb és szélesebb körű hatás kifejtését a

tanulók egy részének szegénysége gátolja, a mennyiben
e miatt a munkaanyagot megszerezni nem bírván, a ki-
képzés csak egy oldalul, részben hiányos lehet. Ily munka-
anyagok beszerzésére pénzalapot ohajtunk teremteni s azt
oly módon fenntartani, hogy az abból készült munkák,
akár megrendelés, akár más uton eladatrán, új munka-
anyag fog vásároltatni.

Ily alap léte itése végett határoztuk el egy női kézi-
munka kiállítás rendezését f. évi május 10-én s következő
napjain, melynek védnökségét br. Kemény Kalmáné szül.
br. Báuffy Poixena ő méltósága lesz kegyes elvállalni.

E kiállításon tetszés szerint akár csak kiállítás, akár
a munka alap javára való eladás, vagy kisorsolás végett
beküldendő női kézimunkával való részvételre kérjük fel
az ily nemes czélokot mindig pártoló közönséget. Ki lehet
állítani a női kézimunka minden nemét az egyszerű szö-
vött árukon kezdve a legdiszesebb himzésig s a logegyze-
rűbb varráson kezdve a legszebb csipke kötésig. Elfoga-
dunk kiállítás végett régi női munkákat, szövötteket, továbbá
külömböző munka anyagokat és munka eszközöket.

A kiállításra szánt tárgyakat kérjük Fúzi Katinka
k. a. női ipariskolai munka tanítónőhöz küldeni, lehető-
leg május hó 6 ig bezárólag. A közszemlére beku-
ldott munkák hiánytalan, pontos visszaküldését köszönet-
tel fogjuk eszközölni.

Nagyenyed, 1891. márc. hó 17-én.

A rendező bizottság nevében

Dr. Kovács Ödön,
polg. isk. gond. elnök.

Dr. Bocz Józsefné.

Török Bertalané.

Március 15.

(Ünnepi beszéd. Tartotta Makkai Domokos főiskolai tanár.)

Nekünk magyaroknak csak egy általánosan elfoga-
dott nemzeti ünnepünk van: március 15-ik napja. He-
lyes ösztönünk s életrevalóságunk bizonyítéka, hogy e
napot választók nemzeti ünneppé. Közel másfélszázad óta
voltunk látszólag „enyésző nép, ki méla kedvvel multján
borong.“ Független állami s önálló nemzeti létünk
egykor hatalmas folyama egyre apadott s mind keske-
nyebb mederbe szorult, mióta elnémultak Rákóczy hadai-

Ezek szerint Salamon Ferencz átvett a ruhafélék
mellett 946 frt 20 kr pénzt, 9¹/₂ véka gabnát és 1 véka
lencsét, mi 228 frt híján mind az enyediék részére ado-
nyoztatott.

Urai József honvéd százados a „Honvéd“ szer-
kesztőségének már. 22-ről ezt írja:

Tekintetes szerkesztő Ur! A 73-ik honvéd zászló-
alj 6-ik százada márc. 15-iki ajándékát össz. 25 frt 16
krt a szerencsétlen enyediék felségelésére saját jó szán-
dékából felajánlotta s megbiztak engemet, hogy ezen ösz-
szegőt az illető helyre kézbesissem.

Küldöm tehát önnek azt, sajátomból 30 frtra ki-
potolva, légyen szives az illetőknék kézbesíteni.

Iszlai László Kolozsvárról adott az enyedi mene-
külték segélyezésére 12 frtot.

Br. Kemény István feb. 14-ről gyngtáz a már em-
lített kegyadományokon felül egyszer 174 frtot és 20 krt
mely összeget Vas Miklóné és Földvári Józsefné testvé-
rak gyűjtötték M. Váshelyt, továbbá 42 frt 51 krt, 149
véka gabonát és 3 véka paszulyt, mely kegyadományt
Pataki Dánielné szül. Bartos Anna gyűjtött Deesen; nyng-
táz 21 frt 15 krt, nyngtáz 69 frt 54 krt, nyngtáz végül
6 frt 30 krt, mely összeget br. Báuffy Dániel megyei
főbíró közvetítésével Solymokó tisztán oláh lakosságú
doboka megyei község adományozott az enyediék részére.

A már ösmert kegyadományok felül jött tehát
br. ifj. Kemény István főispán kezéhez 245 frt 2 kr,
149 v. gabna és 3 v. paszuj.

Végül Szász Károly voltenyedi professor s ekkorecultus-
miniszteri államtitkár küldött a Vajda Dániel szamosfalvi
birtokos kezéhez, az enyediék segélyezésére 16 frtot, mely
összeg egy máramarosi urnó gyűjteménye.

Ezzel a nyilvános adományok sora véget ér.

Befolyt ezek szerint a nyilvánosság útján a menekül-
tek segélyezésére összesen 3302 frt kész pénz, 637 véka
liszt és gabona, 17¹/₂ füzélék, 1 hordó bor, 1 borju, 2 sz. fa

és néhány ezer darab ruhanemű, mely kegyadományból
levonva a kápolnai tüzkárosultak részére adott 200 frtot;
a járaiak részére adott 212 frt 40 krt; az m.-létaiak rő-
szére adományozott 5 frtot és a felvincziék részére ado-
mányozott 43 frt 30 krt, maradt az enyedi menekülték
segélyezésére 2840 frt 50 kr, 637 véka gabna, 17 véka
füzélék, 1 hordó bor, 2 szekér fa, 1 borju s néhány
ezer drb. ruhanemű.

A 2840 frt nem foglalja magában azon összeget,
melyet a Czecz dandára adott Tordán, mi szintén
pár száz forintra becsülhető.

Torda, Bäuffihunyad, Szamosujvár, Zilah, Somlyó,
Szilágycseh, Kraszna, stb. neveik a kegyadományozó váro-
sok, helységek sorába azért nem fordulnak elő, mert ezek
menekültéket fogadtak s láttak el szállással, élelemmel
és ruházzal.

Sok volt az, mit a minden oldalról zaklatott magyar
társadalom egy tése nyújtott az enyedi menekültaknek
az által, hogy ezon m. e. 3000 ezer fölőnfutó embert
hajlékába és asztala mellé fogadta.

A mit néhány erdélyrészi magysr város ilyen uton
adott, az kétségtelenül a nyilvánosan adott segély ösz-
ségét sekszorosan túlhatadta.

Emez óriási társadalmi tehert pedig legnagyobb
résztén Kolozsvár viselte.

Zilah, Somlyó, B-Hunyad, Kraszna, Szilágycseh
polgárai is szívélyesen fogadták és mélyen lekötelezőleg
látták el, m.-leg hajlékkal, élelemmel és ruházzal azt
a 6-700 enyedi menekültet, kiket borzasztó helyzetük
karjaik közé kergetett.

Szamosujvárt főleg az örmény származású mene-
külték vonták meg magukat.

A derék kis örmény város nemcsak szívélyesen fo-
gadta szerencsétlen vendégeit, de a szó teljes értelmében
bőven látta el minden szükségesekekkel.

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1810. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

(Folytatás.)

Salamon Ferencz nyugtáz január végeül 73 drb
ruha félét és 30 p. frt. A ruhadarabokat mind, a pénz-
nek is két harmadát gr. Miko Imre adta.

Nyngtáz márc. 2-ik felül 418 frt. 30 kr. meg 10
frtot, meg 414, meg 35 frt 10 krt; továbbá 9¹/₂ véka
gabnát, 1 véka lencsét és nagyobb mennyiségű ruhadara-
bokat.

A 418 frt. 30 krt. ifj. gr. Bethlen Jánosné gyű-
tötte Debreczenben, 10 frt a „Honvéd“ szerkesztőségénél
tötetett le, 414 frtot pedig a honvéd tisztikar adta össze
Nagyváradon márc. 15-én oly feltétellel, hogy ezen ösz-
szegből 200 frt a kápolnai károsultak, 214 frt pedig az
enyedi menekülték segélyezésére fordittassék. 36 frt 10
kr és 9¹/₂ véka gabna pedig 2 frt és az 1 véka lencse
hijával a válaszuti, kőrösfői, türei és zsoboki ref. egyház-
községek hieveinek adománya.

Ápril 10-én uolag nyugtázza néhány drb. fehérne-
műnek és 31 frt 20 krnak átvételét.

Ezen segélyből a ruha darabok mind, 10 frt 20
kr a bogáttelki és daroczi, 10 frt a nagy- és kiskapusi
ref. egyházak hieveinek, 10 frt pedig a Császár Gáborné
adománya. A nagy- és kiskapusiak adománya fele rész-
ben a m.-létai szerencsétlenek segélyezésére fordítandó.

Nyngtáz végül ápril. 26 ról még 16 frt 20 krt,
mely összeg a nyárszói, sárvásári és ördöngösfüzési ref.
papak adománya.

nak tárogatói. Elfáradva, megfogyva kerültünk ki abból az ádáz küzdelemből, melyet elébb a világszabadság, majd a saját létünk fenntartásáért folytattunk.

Ilyen állapotban is gyakran igénybe vették „életünket s vörünket“ azok, a kik nem ohajtották, hogy sebeink begyógyuljanak s megfogyott nemzetünk felvirágzását minden erővel akadályozták. Gyeng ségünk érzetében, történelmi kérszerűségéből olyan állam szövetségbe kellett lépünk, mely sem országunk, sem nemzetünk önálló, egyéni fejlődésének nem kedvezett. Csaknem arra voltunk kárhóztatva, hogy népek zagyva tömegében elenyészszünk. De geniusunk nem hagyott el végképen. Belénk lehelle a szabadság szeretetét; hűséggel és lovasággal kivittuk, hogy legalább polgári szabadságunk megálljon s államunk függetlensége irrott szerződéseken fennmaradjon. Mennyi küzdelembé került, a mig ennyit is megtarthattunk! Mennyi áldását vesztettük el a békés nemzeti munkának, a mig fennmaradásunk pusztá külső formájáért kellett küzdenünk!

Egy század keservét fejezte ki Kossuth 1848. márczius 3-án, midőn így szolt: „Vérző szívvel látom, miként izzad annyi nemes erő, annyi hű tehetség egy hálsadtalan munkában, mely a taposó malom kinsaihoz hasonlít.“

A magyar nép egészben nem érezte kétségbeesztő helyzetét, a mig „méla kedvvel multján borongott.

De század elején felébredt s szemát a jelenre függeszté.

S mit látott? Egy számban megfogyott, nyelvében elhanyagolt, anyagi és szellemi műveltségben hátramaradt népet, mely az avult nemesi kiváltságon kívül semmivel sem rendelkezik.

Erre következett 20 éven át olyan munka, melyre büszke lehet minden nemzet. A mi nagyot, nemest, diest szült a magyar föld egy század óta férfiakban és eszmékben: az mind a 20 év alatt termett. Költő, művész, tudós, szónok és államférfi; eszme, ihlet, áldozat és munka. Mindannyi egy célra törekedett: hogy a nemzet önálló, művelt, gazdag és szabad legyen.

S ez a cél nem volt hiu ábránd. A világtörténet szükséges fejleményében rejlett.

Európa téképén már ezer év óta ott állt Magyarország. Nem a véletlen hozta létre és nem a véletlen tartotta meg,

Semmi fontos vállalat nem sikerülhet; semmiféle hatalom általános jelentőségre nem emelkedhetik a nélkül, hogy a szellemekben egyszersmind egy létesítendő világrand eszménye ne jelenne meg.

Árpád hadai lelkükben hordák a honszerzés gongolátát s ez a gondolat adott erőt karjaiknak, hogy a „Duna Tisza sikkját“ meghódítsák. István király népével nem azért lett a Krisztus hive, hogy a keresztényiséget egy jámbor, hívő nemzettel gyarapítsa, s a püspököket, meg a benczés-barátokat dús gazdaggá tegye, hanem azért, hogy a meghódított földet állandó hazájává tegye a magyarnak. I. László király azért verte le hires csatabárdjával a rabló kunot s a vad bessenyőt, hogy ma-

gyarrá tegye őket. A bujdosásból visszatért IV. Béla mint egy új Deukalion, felszántatta s bevetteti az ugart, melyen a mongolok által legyilkolt nép csontjai hevernek; s a letarolt föld ismét a magyar nemzet hazája lett.

Hunyadi nagy lelke kibékült személye és családja gonosz ellenségeivel, hogy szétörhesse a hazát fenyegető rabigát, s a büszke és pártos magyar saját kebléből emelte a trónra Mátyást, midőn ennek hős karjára és bátor szellemére volt szüksége.

Bethlen Gábor a megalázott, megfogyott magyar nemzettel is fenn lobogtatta a szabadság zászlóját az európai nemzetek között.

Zrínyi Miklós egyik kezében karddal, a másikban lanttal buzdította, vezérelte nemzetét, hogy elvesztett hazáját visszaszeresse, saját erején.

S szentebbé lett eláltunk e föld, hogy Rákóczy Ferencz hét évig lengette térein zászlót a „hazáért és szabadságért“ s 18 évig siratta azt a Marmora tenger mellett!

Azt mondja a költő: „Isten csodája, hogy még áll hazánk.“ Én az ellenkezőt hiszem. Isten csodája volna, ha nem állana. A történet logikájánál fogva kellett megállania. Egy létesítendő világrand eszmájában foglalt helyet Magyarország s tíz századon át vitézség, bátorság, ész, erő, türelem és lelkesedni tudó hazafiság hatalmas segítségére voltak megtartásában. A magyar arra termelt, hogy álamot alkosson s az államban vezérlő szerepet vigyen. Egészben keveset szaporodott, mint a nemes vad, de mindig harcra, küzdelemre és uralkodásra termelt fajt nemzett. Ez a faj élt a 19-ik században is. Ez szülte Széchenyit, Kossuthot és Deák Ferenczet, Vörösmarthyt és Petőfit.

Egy független, erős, magyar nemzeti állam létele és fejlődése tehát történetileg jogosult volt; tényleg sem a király és a nemzet közt létrejött szerződésekkel, sem a közös monarchia érdekeivel nem ellenkezett.

De az osztrák birodalom nemzeti öntudat nélküli élő népeinek önző anyagi érdekeivel s a bécsi kormány absolutistikus törekvéseivel erős ellentétben állott. Ebből keletkezett állami és nemzeti fejlődésünk minden akadályja a multban s a jelenben is 1848-ig. A király állandó székhelye az országokon kívül volt; ott Magyarország ügyeiben is idegen tanácsosok befolyása döntött. A magyar országgyűlésnek csak az örökös panasz — a sérelmek felsorolása jutott osztályrészül. A hadsereggel és a kincstárral sem az országgyűlés, sem a névleges magyar kormány nem rendelkeztek. A mit a nemzet a leghőbb lelkesedéssel ohajtott, a legerősebb elhatározással akart, azt a kormány rendszeren makacsul ellenezte.

Ilyen kormányval Magyarországot ujjafermenteni, a magyar nemzet jövőjét biztosítani lehetetlen volt. Pedig erő, eszme és akarat készen állottak új, nagy alkotásokra. A nemzet lelkében meg volt érve az 1848-iki alkotmány, csak a régi kormányrendszert kellett újjaból elmozdítani.

És a sok nemes erő és annyi hű tehetség végre ezt is megtették. Nagy világrázó események hatása alatt, a nemzet képviselése elhatározta, hogy nem görditi to-

vább fíradatlanul sisyfos követ, hanem polgári kötelessége érzetéből erőt merít „nagy körülményekhez illő nagyszerű határozottságra.“

1848. márczius 3-án Pozsonyban Kossuth Lajos beszéde és egyhangulag elfogadott javaslatai fejezték ki a nagyszerű határozottságot a követek házában. És e napon „lelkesebben feldobogott e föld“ az örömtől mely a nemzet szívét eltöltö. Már nem csak a törvény lapjain volt megírva, hanem élővalóságként tűnt fel, hogy Magyarország független ország; hogy Erdély uniója által a szt. István birodalma ismét egygyé forrt s ez újja született szép hazát a jogegyenlőség s polgári szabadság által fel-emelt, megnemesített nagy nemzet hatalmassá és boldoggá teszi.

A lelkesedés s a nemzet erejében nyilvánuló bizalom semmiféle gátat nem tűrt már. A főváros — Pest — fiatalasága s intelligens lakossága türelmetlenül követelte, hogy az alsó ház határozata törvénynyé váljon s a felsőház néhány napi késedelme miatt már osztrák ármányt és hazafiatalan reakciót segített. Elhatározta tehát, hogy erkölcsi pressziót gyakorol az országgyűlésre. 12 pontba foglalta a nemzet ismét követeléseit s küldöttség által akarta az országgyűlés elibe terjeszteni. De erre már nem volt idő. A bécsi nép 13-án megbuktatta a zsarnokuralmat Ausztriában.

Erre következett márczius 15-ike Pesten, Petőfi, a nemzet elismert dalnok, a főváros értelmiségével fellépett törvényhozóul.

(Folyt. kövtek.)

VEGYES HIREK.

Márczius 15-ike ünnepe ragyogó szép tavaszi napon ültet meg városunk hazafias közönsége. Délután a főiskola ifúsága zenekarral, a túzótlók zenekarral, az ipartársulatok lengő nemzeti zászlók alatt sorakoztak a városház előtt, melynek erkélye s homlokzata szépen fel volt díszítve. A „Hymnusz“ dallamának elzengése után Biró András III. éves theologus ifju díszmagyarba öltözve lépett az erkélyre s messze csengő hangon, hatással szavalta el a „Talpra magyar“-t. Utána Tárkányi György IV. éves theologus mondott alkalmi beszédet oly szép előadással, mely méltán keltett zajos éljenzést. A menet ezután sorakozott s a temetőbe indult, hol Sántor Elek volt polgármester s nemzetőr kapitány sirja felett állva Elekes László segédlelkész emlékezett meg a temetőben nyugvó szabadságharcosokról és honvédek-ről, különösen Zeyk Miklós tanárról, Inczöy László ezredesről és Sándor Elekről, kiket méltán illet meg az utódok kegyelele. — Délután folyt le az ünnepe második része. A közönség zsufolásig megtöltötte a városház termét. Ott volt régi honvédek lassankint már ritkuló csapata is. A főiskolai vonós zenekar most is kített magáért, valamint a theol. dalkör is. Zajos taps között lépett az emelvényre Makkai Domokos főiskolai tanár, mely mindannyiszor megújult, valahányszor megkapó hatással emelék a magyar történelem megzafolhatlan igazságait. A nagyenyedi

A Tordán állandóan maradt enyediék száma összesen csak m. e. 2—300 lélekre tehető.

Az itt telelt enyedi menekültek azon része, mely magán házaknál nem volt elszállásolható, az unitárius Collegium épületébe lett elszállásolva s ellátásukról a Szigeti Sándor nemzetőr százados vezetése alatt álló városi tanács közbajóttával a Kolozvárt alakult országos segélyző bizottság, főleg pedig Pogány György alsófehérmegyei első alispán gondoskodott.

A Tövésre menekült enyediéket Szuini Pál lovas hatáőr százados és Tömös István város bíró vették oltalmuk alá.

Tömös oláh volt, de az enyediéért, — azon nehéz viszonyok között — nálánál tübbet nem tett egyetlen magyar ember sem.

Mihelyt kezdették a menekültek a kis várost elárasztani, Szuini és Tömös felhívták a város lakóit, magyarokat, oláhokat, zsidókat, hogy fogadjanak hajlékukba menekülteket.

Fogadtak is kik tehették, az oláh granicsár családok ép úgy mint, a magyarok és zsidók. A kiket magán házaknál nem tudtak elszállásolni, azokat az őrnagyi s kapitányi lakásba helyezték be tömegesen. A derék Szuini kapitányi szállását egészben a menekültek részére engedte át.

Sajátságos módon jártak el a tövisiek a menekültek élelmezése körül. Ugyanis, a granicsár családok elhatározták, hogy Tövisen rablott portékának lenni nem szabad, ezt nem tűri meg a kis katonai város becsülete; a mi rablott tárgyat a város területén találnak azt fordítsák az enyedi menekültek segélyezésére.

Ugy is történt. A nem granicsár oláhok közül Enyedről, Diódról, Boros-Bocsárdról sat. rablott egyet-mást akárhány. Főleg rabolt szarvasmarhát hajtottak be sokat a városba.

Ezeket a rablott marhákat tehát lefoglalták, összeirták, azután rendre bevágták s minden menekült részére naponként egy fél font húst osztottak ki.

Benkeő Dániel lőrinczrévei ref. pap és Papp Lajos alsófehérmegyei levéltárnok voltak Tömös által a felügyelettel megbízva, hogy a hus kiosztása körül rendtelenségek és visszaélések elő ne forduljanak.

Szedtek össze a város területén rablott ruhaneműeket is, melyeket szintén kiosztották a menekültek között. Háztól házhoz eljárás utján gyűjtöttek gabnát és pénzt is.

Az adakozásban a zsidó családok jártak elől jó példával.

A gabnát megörölték s egy részét kenyér, más részét liszt minőségében osztották ki.

Miután Szuini a granicsárokkal Tövísről elhúzódot N-Szeben alá, a menekültek gondozását egészen Tömös vette át.

A felkelő oláhok Tövist folyton fenyegették, hogy Enyed sorsára juttatják, a miért az enyedi menekülteket befogadta és élelmezi, az okon Tömös az öreg granicsároktól 70-et felfegyverzett s belőlök saját parancsnoksága alatt, a város védelmére egy kis fegyveres őrcsapat szervezett, mely éjjel-nappal talpon volt s a város nyugalma s a menekültek életbiztonsága felett örködött.

A magyar családok hajlékai főleg s Török Sándor ref. pap és Sipos János ref. kántortanító lakásaik gyurva voltak menekültekkel kezdettől-végig.

Szépen viselték magukat Csiki János és Tompos Kristóf is, kik közül első az Aper féle, utobbi a granicsár alap tulajdonát képező vendéglőt tartotta bérben.

Ezen két derék örmény ember vendéglője az enyedi menekültek részére mindig nyitva állott és nem fordult elő eset, hogy töllük a kiszolgáltatót élelemért pénzt fo-

gadtak volna el. Pár száz forint értéket képviselt az a segély, mit ez a két család az ingyen élelmezés utján nyújtott az enyedieknek.

Ha enyedi menekültek Tordára, vagy Kolozsvárra akartak Tövísről távozni, Tömös a parancsnoksága alatt álló őrcsapatból fedezetet rendelt melléjük s elkísértette őket Décséig sőt Felvincz Torda felőli végéig is.

Felvincz felső végéig főleg azért, mert ezen kis város romjai között elvadult gazdátlan ebek százával támadták meg a keresztül menő fegyvertelen utasokat.*)

Jóllehet Tövísen az enyediék élete meglehetősen biztonságban volt és tisztességes ellátásban részesültek, de azért ki csak tehetett távozott inuen, rőszint azért, mert nem volt egészen alaptalan az attól való félelmük, hogy a tövisi granicsárookra bosszus környékbeli fegyveres oláhok a várost megrohajják s a menekülteket legyilkolják; részint pedig azért, mert nem akartak tulságosan visszahátrálni a lakosok zizes vendégszeretetével.

(Folyt. köv.)

*) Jellemző, mit Pongrácz Gergely, jelenleg kereskedő Balásfalván a felvinczi elvadult ebek támadásainak veszélyes voltáról beszélt.

Pongrácz ugyanis azt mondja, hogy ő 1849 február havában harmad-negyed magával, egy alkalommal lóháton keresztül utazott Felvinczen. Este volt mikor a város romjai közé érkeztek. Már a mint közeledtek a város felé iszonyu ebugatás és vonítás volt az irányból hallható, a városnak Décsé felőli végén pedig egyszerre 100 elvadult eb támadott rájuk, melyekkel szemben kétségbe esett küzdelmet kellett kifejteniök, hogy lovaikkal együtt szét ne tép jék s fel ne fálják. Szerencsésjókre löfégyver volt náluk s csak ennek köszönheték, hogy életben maradtak s a városon keresztül hatolhattak,

dalkör val különösen a lával, kinek Jenő alkalmán ér el, ha ő tett magáért kara volt. V lott el s m karban zen volt ünnepi zett igen la megfelelő le

— Ju kívül részv rokonok, ka gyűltek ossz a kiváló en díszelt törté elhunyt le férfit, ki e teljes teren Ez alkalom különösen g bányászatot vétette föl vonta tanár társai közt vensége, s tek rajta, k rök volt. M zette a tan rendeleteire

Ez alkalom nem hajlan felöl, hogy Juchó vezet ság. Jellemz tek, melybe alakok vonu kér reszeste mellettök na áldozatai. A irattal: „ki

— Sz adást fog re „Rang és n napján pedi kerül szüre nek: „Idege hősök“, „N berény és V jó erővel re dot fordít.

— A s renben folye arandes jutá nélkül kikerü tották be a szerette vol kívánság tel tagjai a hiva gör. kath. ér fényes ebdr szeretetre me egyes tagjavá van a társalg mányzati üg találni, hogy sen, mire Cs annak a bizo

— A nagyon szép mes ambició kiknek tehet dot meg; s bizton remélj kell nagyon már megtanu csak fokozodr zai elbeszélés műfajokban t hogy a jóka maguk legye ha talál is tá lál friss, üde nak fiatalaság frissítő, eleve Különbön fiat melyet mindi pompás tenor zajos ujrászu szavalata, me

— Nyil gári iskolai ta

polgári kötele-
ségeikhez illő

Kossuth Lajos be-
telték ki a
etek házában. És
az örömtől mely
a törvény lapjain
fel, hogy Magyar-
uniója által a szt.
ez ujjá született
zabadság által fel-
masszá és boldoggá

nyilvánuló biza-
A főváros — Pest
relmetlenül köve-
ényre válna s a
már osztrák ár-
Elhatározta tehát,
rszággyűlésre. 12
seit s küldöttség
teni. De erre már
uktatta a zsarnok-

15-ike Pest en,
áros értelmiségé-

gógó szép tavasz
ósége. Delelőtt
zenekarral, az
t sorakoztak a
szata szépen fel-
elzengése után
szmagyarba öl-
hangon, hatás-
na Tárkányi
i beszédet oly
os éljenzést. A
ült, hol Sá n-
kapitány sirja
emlékezett meg
l és honvédek-
y László ezre-
let meg az utó-
p második része.
ház termét. Ott
ló csapata is,
agáért, valamint
t az emelvényre
mindannyiszor
emelé ki a ma-
A nagyenyedi

viselt az a se-
zés útján nyuj-

gy Kolozsvarra
csokasága alatt
s elkísértette
rt is.

ert ezen kis vá-
ek szavával tá-
a utasokat.)

meglehető biz-
részesültek, de
ut azért, mert
lelémük, hogy
fegyveres ola-
tellegylőlköljék
ágosan vissza-

ereskedő Balazs-
szélyes voltárol

február havában
keresztül utazott
érkeztek. Már a
s vonítás volt az
pedig egyszerre
zomban kétségbe
gytt szét a nép-
nk s csak ennek
szól hatolhattak.

dalkör valóban brillirozott egy hatásos énekével, mint különösen az ő pompás hangu tenoristájával Girsik Gyulával, kinek minden fellépését riadó tetszés követte. Szabó Jenő alkalmi költeménye bármily, igazi hatása csak úgy ér el, ha ő adja elő. Az iparos ifjúság vegyes kara is kitelt magáért, de úgy tetszik, hogy mult évben erősebb kara volt. Végül a közönség a „szózat”-ot énekelve osztott el s mire kiért a piac térre, ott az ifjúság hatalmas karban zendíté rá a „Kossuth-nótá”-t. Este több helyt volt ünnepi lakoma; így a dalkör s az ifjúság is rendezett igen látogatott vacsorát, melyeken az ünnepélynek megfelelő lelkes felköszöntőkben hiány épen nem volt.

— **Juchó Ferencz bánya-nagy temetése** rendkívül részvét mellett történt meg f. hó 14-én d. u. A rokonok, kártársak nagy száman kívül távoli vidékekről gyűltek össze a kitűnő ember tisztviselőjé, hogy megadják, a kiváló embernek a méltó végtisztességet, mely kellő díszrel történt meg. Az újvári temető magatlatán, korán elhunyt leánya mellé helyezték örök nyugalomra azt a férfit, ki életében a munkás tevékenységnek s az erőteljes teremtő képességnek mintaképe volt körünkben. Ez alkalomból egy epizódot mondunk el — ilyenekben különösen gazdag életéből. Juchó Ferencz élethivatása a bányászattal választván a selymeci bányászakadémiára vétette föl magát, hol szorgalma s tehetségével magára vonta tanárai figyelmét s tekintélylyel emelkedett tanuló társai között, kik mindig derült, jó kedélye, szikrázó eleve-
sége, s pájtási ragaszkodása miatt szeretettel csüngtek rajta, ki diaki csintevéseikben is velők kitaró vezé-
rük volt. Metsző satyrja nem egyszer hozta kényes helyzetbe a tanári kart a bécsi kormány előtt, mely oktalán rendeleteivel gyakran felingerelte az akadémiai ifjakat. Ez alkalommal azon rendelet érkezett, hogy a kormány nem hajlandó biztosítani a Salmeczen végzett ifjakat a felől, hogy állami alkalmazást nyernek. E rendeletet Juchó vezetése mellett következőleg figurázta ki a fiatal-
ság. Jellemzi, a közelebbi karnavalon kormenetet rendez-
ték, melyben az akadémikusok mint elzüllött ágról-szakadt alakok vonultak végig az utcán, a menetet számár-sze-
kér rekesztette be, s rajta két kitéhezett alak gubbasztott mellettök nagy táblán e felirattal: az állami gazdálkodás áldozatai. A menet élén hasonló nagy táblát vittek e felirattal: „kivándorlás Texasba.”

— **Színészet.** A Bokody-féle színtársulat 20 előadást fog rendezni. Husvét első napján Szigeti József „Rang és mód” című irányműve lesz bemutatva, másodnapján pedig Szigligeti Ede „Czigány” cz. népszínműve kerül színi. A műsor legújabb darabjai között szerepelnek: „Idegen nő”, „Nagymama”, „Elektra”, „Aradi hősnők”, „Nagy Galotto” stb. A társulat, mint a „Jászberényi és Vidéki” című lap színbírálatából látszik, sok jó erővel rendelkezik s a szabatos előadásra nagy gondot fordít.

— **A sorozás Balászfalván** e hó 18. és 19-ikén szép rendben folyt le s elég jó eredménnyel végződött, a mennyiben arandes jutalékok az alkalmassági színvonalon káros stílyesítése nélkül kikerültek. A legénység jelentékeny hányadát osztották be a tüzéséghz. Az egyik besorozott, a tengeren szerette volna szolgálni a hazát, de a katonai elnök e kívánság teljesítésére nem volt feljogosítva. A bizottság tagjai a hivatalos működés befejezése után, Váncsa János gör. kath. érsek vendégszerető palotájába voltak meghívva fényes ebadra, mely alkalommal ő n. méltósága szokott szeretetre méltóságával társalgott a bizottságnak minden egyes tagjával. A többek között, a megyei közlétről folyó-
ván a társalgás kilátásba helyezte, hogy bár egyházkor-
mányzati ügyekkel nagyon el van foglalva, módját fogja találni, hogy valamelyik megyei közgyűlésen részt vehessen, mire Csató János kir. tanácsos megjegyezte hogy annak a bizottság tagjai nagyon örvendének.

— **A nagyenyedi fiatal írók estélye** f. hó 7-én nagyon szép közönséget vonzott a fillérgyulet javára. Nemes ambíció sarkalta ez elhatározásra e fiatal embereket, kiknek tehetsége részben körünkben fejlődött és izmosodott meg; s hogy még tovább fejlődni és nemesedni fog: bizton reméljük. Sok tanulás, sok világ és emberismeret kell nagyon ehhez, de tőlük, kik vasszorgalommal küzdeni már megtanultak, elvárhatjuk, hogy nemes becsvágyuk csak fokozódni fog. Elekes László és Péter Károly a prózai elbeszélésben, Szabados Géza és Szabó Jenő a költői műfajokban már eddig is oly szép műveket mutattak be, hogy a jóakaró kritika — s mi azt kívánjuk, hogy ön-
maguk legyenek maguk irányában szigorú kritikusok, — ha talál is tárgyban, feltölgásban, zivitelben hibát, de ta-
lál friss, úde szellemet és gondolatokat, melyek ugy hat-
nak fiatalágukra tekintve, mint a tavasz szellő, mely frissítő, elevenítő, még ha néha csipősebb, élesebb is. —
Különbben fiatal, eleven volt minden: az ifjúsági zenekar, melyet mindig tetszéssel hallgatunk; a fiatal Girsik Gyula pompás tenorja, mely egy operaházba is beillik, s melyet zajos újrázásokkal tapsoltunk és Kovács Dezső humoros szavai, mely élénk derűtséget keltett.

— **Nyilvános köszönet.** Nagy Mózes állami polgári iskolai tanár Zay Ugrocson, a nagyenyedi szegény-

sorsu tanulókat segélyező-kör rendelkezése alá adott 2 frrott. Ezen összeg átvételét köszönettel nyugtázza ifj. Czirner József köri pénztáros.

Irodalom.

Az Építési Tanácsadó című műből, Gonda Béla műszak anácsos és műegyetemi m. tanár e közérdeklő művéből megjelent a 8-dik füzet, ára 30 kr. mely az építési munkálatok nyilvántartását az építés felügyeletét és ellenőrzését, továbbá a munkálatok felülvizsgálatát tárgyalja. Ebben a füzetben van megkezdve a IV. fejezet, mely az építési idő, az épületek költsége, tartalma, leltározása be-
lése és biztosítása kérdését tárgyalja. E füzetben az épületek be-
léseivel követendő eljárás van részletezve s mintegy 8 oldalra terjedő táblázatban nagyérdékű adatok közölve a lakóházak, gazdasági, gyári és vasuti épületek s különböző gépek értéke, fennállási ideje, értékcsökkenése és fentartására vonatkozólag. Az Építési Tanácsadó összesen 30 füzetben fog megjelenni, kiterjedve az építkezés minden ágára. Az előzetesek és megrendelések ifj. Nagel Ottó könyvkiadó-hivatalába Budapestre (Múzeum-körút 2. sz.) küldendők. — Ajánljuk e közérdeklő művet s mérnökök és építésszek, építőiparosok és vállal-
kozók, a földbírtokosok és gazdatisztek s általában az építkező köz-
önség szives figyelmébe.

— **Pesti Hírlap rendkívüli kedvezményei,** melyekben e lap előzetőit részesíti, mint a szerkesztőség velünk közli, ismét egy-
gyel szaporodtak. Évek óta kéthetenként külön zenemelléklet van esat-
tolva a Pesti Hírlaphoz, megválogatott zeneszerzeményekkel. Tavaly karácsonyi ajándékkul minden előzető díszes kiállítású nagy képes naptárt kapott. A Pesti Hírlap Naptára ezentul minden évben teljes ingyen és bérmentve meg fog küldetni a lap előzetőinek a legdísz-
esebb kiállításban, gazdag tartalommal. Ezeket kívül minden állandó előzető, — habár havonként újítja is meg az előzetést, — abban a kedvezményben részesül, hogy a Légrady Testvérek kiadásában megjele-
nő összes műveket (regényeket, képes gyermekkönyveket, disz-
műveket, s minden egyéb, saját kiadású művek) jelentékenyen leszál-
lított áron szeresheti meg. Akik a regényirodalom iránt érdeklődnek, azoknak jelenthejük, hogy a Pesti Hírlapban most megkezdett regé-
ny „Végzetes tévedés” egyik a legutóbb megjelent legérdekesebb francia regényeknek, mely Párisban valóságos szenzációt keltett. A Pesti Hírlap munkatársai változatlanul a régiék, a legjobb publicis-
tikai és szépirodalmi erők. Előfizetési ár negydekre 3 frt 50 kr.,
egy hóra 1 frt 20 kr., mely a Pesti Hírlap kiadói hivatalába (Nádor
utca 7. sz.) küldendő. Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldenek.

CSARNOK.

A vad tücsök.

— Elbeszélés. —

H. Wells után németül fordította: Jan és Sándor.

A nap a zenithen áll. Nyomasztó rekkenőség le-
begett a Kamentzből V... felé vezető poros országút felett. Most semmi sem mutatott a különben szorgalmas életre, csak egy csikorgó kis paraszt-szekér kelepelt lassan odább, s a fáradt gebe, mely alig tudta már lábait is emelni, lesüggődt fejjel bolyngatott, s a szekérből ülő paraszt suhanc is hasonló szabályszerűséggel bóbis-
kolva szunyadék. Az erdőnek a reggel még oly vidáman csattogó énekei is elnémultak; a sánc szelón a fű megbarhant és elszáradt, s a szurkos fenyőnek csucsa egészen nedvnyélkülieknek látszottak. Egy rekkenő nyár nap a fenyő erdőben!

Mily vidám valék én mégis, midőn a végnélkül kiterjedő gabona földekben áthaladtam, melyeken a fulasztó meleg levegő mozdulatlan ült, s az erdőnek hűsítőleg ki-
nálókozó homályába léptem. Itt egy üdítő kis szellőcske lengedezett forró homlokom körül, s mégis benn az erdő-
ben is minden mozdulatlan, néma és halott vala s úgy tetszett, hogy itt minden, fa, kő és talaj elviselhetetlen forróságot sugároznak ki magukból.

Egy-egy kinálkozó fenyőtörzson magamat kipihenve, lassan tovább ballagék. Még egy néhány lépés és az erdő szeléről a horizon állán, egy a kék ég felé emelkedő hegyes toronytetőt pillanték meg. Ez vala mai vándor-
lasom célja, V... városkaja.

Milyen fellélegzelve, bágyadtan ültem le egy még az erdő árnyékában levő kidőlt s már elmálni kezdő mértőldkőre, kalapom levéve, szárogattam verejtékező hom-
lokomban, s fajem lehajtva, bámultam a kicsiny pillangók s bogárrák által körülvetett virágok pompás sokaságán. — A mint bámultam a kicsiny pillangók s bogárrák által körül repkedett és körülzsongott tarka virágokat, tekinte-
tem egy nagy, sötét és otromba testalkatú állatra: egy vad tücsökre esett.

— Egy vadtücsök! — Lassan és tagolva ejtém ki e pár szót, s aztán egész önkénytelenül lecukódtak szem-
eim.

Egy messze, rég elmúlt idő újult fel gondolatomban. távoli emberek elevenültek meg szemeim előtt, hal-
lottam újra hangjukat, láttam arcukat, egész alakjukat, s köztük volt egy kicsi, szeretetreméltó kedves leányka, sötét fűrtös hajával, fekete szemével, mindig mosolygó, nyílt arczával és állandóan vadul, rendetlen és összeté-
pelt ruháskájával: a „vad tücsök”.

Oh, hogy elmúlt az az idő és mennyire megválto-
zott azóta minden! Mily sok idő telt el azóta, hogy én a kis városkától, melyben születtem, távol vagyok. Csak

nem tizonót éve! Elfeletem már a városkát, el vidám gyermekéveimet; elfeledtem az árnyékos és békésen esen-
des temetőben azt a sírhalmot is, mely a legkedvesebbet rejtü, mit csak a világon birhattam: anyámat. Elfeletem a napoknak örök változó futásában. Csak ott, az a kis fekete tücsök varázsolja még elmémbe vissza gyermek-
korom szép napjait.

Távol a város tulsó végén, nem messze a füstölve zugó papírmalomtól, áll egy egyszerű, fehérre meszelt házacska. Egy kis kert veszi körül, melyben gyümölcsfák állanak, s tarka virágok, rózsák, tulipánok és szegfűk virítanak. A tiszta udvarának egyik szegletében áll a tyukól, mely alatt a hű s már rég elpusztult „Kasztor” lakott. Ott, abban a házban születtem én. —
Annak már huszonöt éve, s csak tíz évet tölték az én jó anyám oldalán. Atyámat nem ismertem. Ő meghalt már akkor, midőn én alig egy éves valék; királya hívó parancsának engedelmesskedett, s többet nem tért vissza a Dánia elleni hadjáratból.

Azomban jónak kellett lennie, mert anyám gyakran beszélt, hogy mily szeretetteljes, szelid és hű vala irá-
nyában. s most egy igegen, hideg föld alatt nyugszik, ismeretlen helyen és ő nem tud bár egyszer sirja felett imádkozni, a mi életének egyedüli és legfőbb vigasza volna.

Én akkor természetesen ezt nem tudám teljesen fel-
fogni, s mégis midőn esténként aludni menék, megemlé-
kezvén róla imádságomban és kértem: „oh jó apácskám, kérjed a jó Istent, hogy tegyen engem is oly kedvesé és jóvá, mint te valál!”

Csendesen és egyszerűen éldegéltünk, s ritkán jött valaki hozzánk. Csupán egyszer máskor látogatott meg egy fiatal, meglehetősen beteges kinező asszony. És ez a szomszédnőnk vala. Nagy fekete szemű voltak, sötét fűrtös haja, fluom metsző arca, mely azouban miadig hal-
lavány és életszin nélküli volt. Gyenge, fehér keze volt s csaknem átlátszó, annyira, hogy csaknem teljesen lát-
ható vala kék ereinek hálózata. Titokban gyakran figyel-
mesen nézegettem, s bámultam felette, mert az egész vá-
rosban senkinek sem láttam ily fehér kezeket.

Rendesen vörösré kisírt szemekkel jöve hozzánk, szenvedőleg nézett ki, karjain, arczán és nyakán gyakran kék foltok valának láthatók. — Ez előttem egészen ta-
lányyszerű volt, gondolkoztam felette, midőn egyszer anyá-
mat e felől megkérdeztem egészen ékomolyodott és azt mondá: „Gyermekem, ezen szegény asszonynak a férje egy semmirevaló, nem akar semmit dolgozni, egész nap szitkozódik és káromkodik s még ezenfelül veri is őt, s ezért ott tul a szükség és nyomor lakik.” — És mikor tudakoztam, hogy ki az a „szükség és nyomor”, azt anyám ugy testő elömbre, mint egy vén, beesett szemű banyát, hosszú, lobogó hajjal, elszáradt sovány testtel, aki éjjel-nappal mozdulatlan ül a ház egyik sötét zugában, vigyorog leselkedik és halgatozzik.

Ézntan mindig a „szükség és nyomor” volt eszem-
ben, s igen szerettem volna magam egy egyszer látni.

Egy reggel a sövény egyik részen átmasztam a szom-
széd kertbe. Az még kisebb volt, mint a miénk s meg-
lehetősen elhagyatva, épen így az alacsony házacska is. A fedél rozsz és megbomlott volt, az ablakablak kitörve s s
szükségből papírral beragasztva. A vakolat a falakról lehullva, s az ajtó sarkából félig kifordulva. Egy a ház glött levő köpadon ült a fiatal asszony, arczát fehér ke-
zeibe elrejtette, a fekete fűrtök kezére hullottak és sirt; mellette állott egy nagy, tenyeres talpas férfi. sötét mo-
gorva arczsal, rőt szakállal és borzontos hajjal. Dühön-
gött szitkozódott és olykor a kezében levő doronggal a sze-
gény asszonnyra ütött, úgy, hogy az mindannyiszor feljaj-
dult a fájdalomtól. A pad alatt egy szegletben egy kis leányka rejtegette magát, s nagy fekete szemével aggo-
dalmasan kandikált ki onnan.

Midőn ezt látám, könyek tödultak szemeimbe, össze-
szedtem bátorságom oda léptem s a férfi karját könnyedén megérintve mondám:

— Te neked nem szabad nődet verni, mert ő nem tehet róla, hogy rozszul van dolgoz, annak egyedül a te házadban lakó szükség és nyomor az oka.

Ő vadul körül nézett s fenyegetőleg tekinté reám; mindazonáltal én félelem nélkül néztem rá. De csakha-
mar legcsüggesztette fejét s halkán mormolta: „szükség és nyomor!” azután megragadta vállamat s megindult hangon kérdé:

— Gyermek, tudod te, hogy mi az a szükség és nyomor?

— Oh igen, — felelém, — az egy vén, nagyon csunya banya, a ki egész nap semmittevésel ül egy sö-
tét zugban, vigyorog, leselkedik és halgatozik, éjjel is mozdulatlanul áll az ágy mellett, és ha az ember szor-
galmas, semmi rozszat nem tesz, hanem miadig dereka-
san dolgozik, ugy elűzhető!

Ő még mindig merően nézett reám, majd felegyene-
sedett és feltéknített a kék égre; azonnal eldobá a doron-
got s gyorsan elsietett. Csodálkozva néztem utána. A sír

asszony is felkelt és lassan utána ment; a kis fekete szemű leányka előbujt a pad alól, megragadta kezeme és kérdé:

— Hogy hívnak téged?

— Edgárnak — felelém.

— Ő intett és nevetett.

— Fiu, akarsz velem a rétre jönni? Szédünk ott szép virágokat és fonunk koszorút.

— Én beleegyezőleg intettem. Vidáman ugráltunk a rétre, szédünk tarka virágokat, s a kis leányka legjobb barátóm leve.!

Odaát a háznál ettől kezdve minden megváltozott. A férj egy fejszét szerzett, favágó lett és napról-napra ment az erdőbe. És midőn este hazajött, még dolgozott az udvaron, a kertben; kijavította a házat, mindent ismét rendbe hozott; helyreállította a kaput, megvakolta és kimeszelte a falakat.

Midőn a vasárnap elérkezett és ő az első munkabért megkapta, átjött hozzánk, apró játékszereket hozott és mondá:

— No, fiu, vedd el ezt, — a „nyomor“ kiköltözött a háztól.

E közben könyvek törtek elő szeméből, s arczán végig gördülve, rőt szakálán lehullottak. Ez igen csodálatosnak tetszett előttem. Nem hittem volna, hogy a nyers, goromba ember sirni tudjon!

Azonban a szerencse a szomszéd házban nem tartott sokáig, s helyébe újból a szükség és nyomor lépett.

Egy pompás, meleg nap vala. A nap mint egy tűz-tenger haladt le, s a harangok zugása, mely a végzett munka után esti szünetet jelentett, méltóságosan és ünnepelesen hangzott a vidék felett. Akkor hozták őt haza egy fenyőágakból készített zöld ágyon, némán és holtan. Az erdőben egy lezuhanó fatörzs ütötte agyon.

Mély csend és hallgatóság honolt a szomszédban. A halvány asszony most még szomorubbán és szánalmasabban nézett ki, mint rendesen. Még a kis leányka is, a ki máskor pajkosan ugrált körül a házban és udvaron, csendes és kedvetlen lett. A halottat az egyetlen kis szobában terítették ki, hová egy észrevétlen pillanatban lopva besurrantam: Némán feküdt a hulla a fehér gyolcsón. Kezei a mellén össze valának téve, a sötét, keserű konokság eltűnt arczáról, nyugodtan és barátságosan nézett ki.

Halkan, sirva térdelék le a ravatalra és imádkoztam: Jó Istenem, bocsásd meg neki rosszágát, hisz ő már megjavult.

Eltemették; de már néhány hét mulva újból ott állott a gyászpad a háznak egyetlen kis szobacskájában. A hallgatag, halvány asszony szenvedett ki. A fehér kezek még átlátszóbbak valának, csupán a kék erek tüntek el. A kis leány a koporsó mellett ült, fejét kezével feltámasztá, s nagy szemével mereven nézett mozdulatlan, halvány anyjára. De nem sirt s nem jajgatott, egyetlen könnyecsepp sem gördült le arczán, még akkor sem, mikor

a koporsót elvitték és egyedül kelle maradnia. Egyedül, árván és elhagyottan!

Azután a házat eladták. Egy idegen ember költözött abba, a kis leány pedig hozzánk jött és fogadott nővérem lett.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

NYILTTÉR*)

A regále kötvények és az ezekre szóló járadék-szelvény birtokosainak becses figyelmébe ajánlom, hogy nevezett kötvényeket és járadék szelvényeket a napi árfolyam szerint a legmagasabb árban fizetem.

A járadék-szelvényeknek kötvényekre leendő átváltoztatását gyorsan és minden külön jutalék felszámítása nélkül eszközölöm.

A vidéken az érintkezés könnyebbítése céljából nevezetti papírok megvásárlásával Nagyenyeden Winkler János, és Gyulafehérvárt Jakabfy Albert kereskedő urakat biztam meg nevemben.

1-8

Hutflisz Károly,
Kolozsvárt.

Szám 3259-890. tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Verespatak község végrehajtónak, Boér Bélának, Pálfi Ida végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőke s ennek 1885. feb. 15-től járó 6% kamatai, 9 frt 75 kr. eddigi költség és jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíróhoz tartozó Abrudbánya Korna községi 1097 sztjkönyvben foglalt következő ingatlan az 1329. helyr. sz. zúda becsértéke 1010 frt, az 1330 helyr. sz. őrház. Banaépít 101 frt. és tartozékai. az abrudbányai kir. járásbíró telekkönyvi hatósága helyiségében megtartandó nyilvános bírói árverésen 1891. évi április hó 6-án délelőtt 10 órakor becsáron alól is, a becsár 10%-ának a bírói kiküldött kezéhez leendő előleges feltele mellett elfognak adatni.

Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt, amásik felét az árverés jogerőre emelkedésétől számít. 30 nap alatt és ugyanazon naptól számítandó 6% os kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adó- mint bírói letéti hivatalnál, a 39425/881. I. M. számú letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

Ezen hirdményen kibocsátott arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró telekkönyvi hatósága és Korna községi előjárásnál tekinthetők meg.

Az árverési költség 11 frt 96 krban állapított meg. Az elrendelt árverés az abrudbányai 1097 sztjkvben feljegyzendő.

*) E rovatban közzétettéért nem vállal felelőséget a Szerk.

Arverési feltételek:

A szimzett ügyben a végrehajtó által bemutatott tervezet alapján az árverési feltételek a következőkéleg állapítottak meg.

I.

A kibocsátott arverési hirdetményben felsorolt ingatlanok — együttesen becsatattak árverés alá s a kitűzött határnapon a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

II.

Kikiáltási ár a tulirt ingatlanoknak az arverési hirdetményben kitett becsára és bantépénzül az ugyanott kitett összeg, azaz a becsárnak 10%-a ígértétel előtt végrehajtó avagy képviselője, ki követelése erejéig bantépénz nélkül is árverezhet készpénzzel, — vagy az 1881. nov. 1-én 3333. i. u. sz. a. ovadékképesnek nyilvánítt értékpapírokban a k küldöttnek átadandó, utóbbiak azonban csak az árfolyamuk kétharmadáig, de semmi esetre sem az névszerinti értéken felül — fogadottnak el bantépénz gyanánt.

III.

Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől 30 nap alatt és ugyanazon naptól számítandó 6% kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adó- mint letéti hivatalnál a 39425-1881. sz. i. u. m. letéti szabályrendelet értelmében lefizetni, a bantépénz az utolsó részletbe számítandó be.

IV.

Ha a megtartott árverés ellen a szabályszerű határidő alatt előterjesztés be nem atatik, vagy utóajánlat nem tétetik, vevő nevére az árverés napjától számítandó 15 nap mulva vételi bizoyitványt fog kiállítani, melynek alapján a megvett ingatlan birtokába vehető, azonban a tulajdonjognak a vételár és kamatainak teljes befizetése után fog javára bekebelezetnli.

V.

Az átruházás költségek vevőt terhelik.

VI.

A mennyiben vevő az arverési feltételek bármelyik pontjának eleget nem tenne, a megvett ingatlan bármelyik érdekelt fél kérésére a végreh. törv. 185. §-ához képest vevő költségére és veszélyéért bantépénz elvesztése mellett újabb árverés alá fog becsatolni azon megjegyzéssel, hogy az új árverésen felmaradó vételári többletnek igénye nincsen.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Abrudbányán, 1890. december hó 12-én.
László József, kir. albíró.

Eladó ház

terasse-al, előszobával, 4 lakó- és egy fürdőszobával, konyhával, éléskamarával, 3 osztályu tágas pinczével, virágos -és külön konyhakerttel, udvarán kuttal. Értekezhetni felőle

Folyovich Sándor,

2-3

kir. közjegyzőnél.

Alsó-porondutca 15. és 14. számú házastelkek eladók, értekezni irántok Winkler János ural.

Naponta megjelenik Budapesten

MAGYAR HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

teljesen független programmal.

Szerkeszti:

Horváth Gyula,

országgyűlési képviselő.

Főmunkatárs:

Mikszáth Kálmán,

országgyűlési képviselő.

Helyettes szerkesztő: FENYŐ SÁNDOR.

A „Magyar Hirlap“ belső dolgozótársai, külmunkatársai és levelezői az írói kar legkiválóbb tagjaiból állanak.

A „MAGYAR HIRLAP“ előfizetési ára: egész évre 14.— frt negyed évre 3 forint 50 krajczár
fél évre 7.— frt egy hónapra 1 forint 20 krajczár

A „Magyar Hirlap“ előfizetőinek lapunkat márczius 21-től április 1-ig ingyen küldjük.

A „HÉT“ kiadóhivatalával sikerült megállapodásra jutnunk arra nézve, hogy e választékos kedvelt szép-irodalmi hetilapot előfizetőinknek olcsóbban adhassuk.

Igy a „MAGYAR HIRLAP“ és a „HÉT“ előfizetési ára együtt: egész évre 20 frt, fél évre 10 frt, negyed évre 5 frt.

Mutatvány számok kívánatra ingyen.

Előfizetési pénzek a „Magyar Hirlap“ kiadóhivatalához:

Budapest, IV., Gránátos-utca 16. szám alá küldendők.

Mutatványszámok 500.000 példány.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden.